

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

«08» 12 2020 р.

м. Київ

№ 3410

**Про введення в дію рішення вченої
ради КНТЕУ про затвердження Положення
про порядок підготовки здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії та доктора наук
(зі змінами та доповненнями)**

На виконання Постанови вченої ради КНТЕУ «Про затвердження Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (зі змінами та доповненнями)» від 26 листопада 2020 року (протокол № 4, п. 10)

Н А К А З У Ю :

1. Ввести в дію Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (зі змінами та доповненнями), затвержене вченою радою КНТЕУ 26 листопада 2020 року (протокол № 4, п. 10), що додається.

2. Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затвержене вченою радою КНТЕУ 28 квітня 2016 року (протокол № 10, п. 6), зі змінами, затвердженими вченою радою КНТЕУ 30 серпня 2017 року (протокол № 1, п. 9), вважати таким, що втратило чинність.

3. Начальнику відділу організаційно-виховної роботи та інформаційного забезпечення Кладченко М.В. розмістити текст Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (зі змінами та доповненнями) на сайті університету.

4. Контроль за виконанням цього Наказу покласти на проректора з наукової роботи С.В. Мельниченко.

Ректор

А. А. Мазаракі

ПОСТАНОВА
вченої ради КНТЕУ
від 26 листопада 2020 р.
(протокол № 4, п. 10)

**Про затвердження Положення про порядок
підготовки здобувачів вищої освіти ступеня
доктора філософії та доктора наук
(зі змінами та доповненнями)**

Вчена рада КНТЕУ

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук (зі змінами та доповненнями), що додається.

2. Положення про порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, затверджене вченою радою КНТЕУ 28 квітня 2016 року (протокол № 10, п. 6), зі змінами, затвердженими вченою радою КНТЕУ 30 серпня 2017 року (протокол № 1, п. 9), вважати таким, що втратило чинність.

3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на проректора з наукової роботи С.В. Мельниченко.

Голова вченої ради

А. А. Мазаракі

Учений секретар

О. І. Сім'ячко

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою КНТЕУ
26 листопада 2020 року
(протокол № 4, п. 10)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ КНТЕУ
від 08 12 2020 р. № 3410

ПОЛОЖЕННЯ
про порядок підготовки здобувачів вищої освіти
ступеня доктора філософії та доктора наук

Київ 2020

Вступ

Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук розроблено відповідно до Конституції України, Закону України "Про вищу освіту", Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» зі змінами Постановою Кабінету Міністрів України № 283 від 03 квітня 2019 р., нормативних документів Київського національного торговельно-економічного університету (КНТЕУ).

Цей Порядок визначає механізм підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук відповідно (далі – здобувачі).

1. Загальні положення

1.1. Підготовка здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях вищої освіти з метою здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії та доктора наук відповідно в університеті здійснюється за такими формами:

- аспірантура за очною (денною, вечірньою) або заочною формою навчання;
- поза аспірантурою (для викладачів та співробітників КНТЕУ, які професійно проводять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність);
- докторантура за очною (денною) формою навчання;
- шляхом самостійної підготовки наукових досягнень до захисту.

Доктор філософії – це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра, (спеціаліста). Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою закладу вищої освіти або наукової установи в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

Доктор наук – це другий науковий ступінь, що здобувається особою на науковому рівні вищої освіти на основі ступеня доктора філософії і передбачає набуття найвищих компетентностей у галузі розроблення і впровадження методології дослідницької роботи, проведення оригінальних досліджень, отримання наукових результатів, які забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення та опубліковані в наукових виданнях.

Аспірант – особа, зарахована до університету для здобуття ступеня доктора філософії.

Докторант – особа, зарахована або прикріплена до університету для здобуття ступеня доктора наук.

Здобувач – особа, яка здобуває вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою без переривання трудової діяльності в університеті або під час перебування у творчій відпустці.

Нормативний строк підготовки доктора філософії в аспірантурі становить **чотири роки**, доктора наук у докторантурі – **два роки**, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою прикріплюються строком до **п'яти років**.

1.2. Підготовка в аспірантурі й докторантурі здійснюється:

- за рахунок видатків державного бюджету (державне замовлення) та за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення);
- за рахунок коштів юридичних чи фізичних осіб (на умовах контракту, зокрема за кошти грантів, які отримав університет на проведення наукових досліджень, за якими передбачається підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії або доктора наук).

1.3. Підготовка докторів філософії може здійснюватись за освітньо-науковою програмою, узгодженою між КНТЕУ і науковими установами, виконання навчального плану здійснюється університетом, а забезпечення проведення наукових досліджень згідно з індивідуальним планом наукової роботи здійснюється науковою установою або КНТЕУ разом з науковою установою.

1.4. Для врегулювання відносин між аспірантом або докторантом та університетом укладається договір.

1.5. Особа, яка раніше навчалася в аспірантурі чи докторантурі за державним (регіональним) замовленням і не захистилася або була відрахована з неї достроково, має право на повторний вступ до аспірантури чи докторантури за державним замовленням лише за умови відшкодування коштів, витрачених на її підготовку, у визначеному Кабінетом Міністрів України порядку.

1.6. Науково-методичне забезпечення та організацію підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) та науковому рівнях здійснює вчена рада КНТЕУ.

1.7. Координацію діяльності щодо підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук, здійснює відділ аспірантури і докторантури.

2. Права та обов'язки аспірантів і докторантів

2.1. Аспіранти і докторанти користуються правами здобувачів вищої освіти, визначеними Законом України "Про вищу освіту". З метою належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також мають право на:

- вільний доступ до всіх видів відкритої наукової інформації, наявної у закладах вищої освіти (наукових установах), бібліотеках і державних архівах України;
- отримання методичного і змістовного наукового консультування щодо власного дослідження від наукового керівника (консультанта), для аспірантів – на чіткий розподіл обов'язків між науковими керівниками у разі призначення вченою радою двох керівників;
- безпечні та нешкідливі умови для проведення наукових досліджень, забезпечення належно обладнаним місцем для наукової роботи;
- академічну мобільність, що реалізується відповідно до Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579;
- академічну відпустку, зокрема за станом здоров'я, у зв'язку з вагітністю та пологами, для догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку, відповідно до законодавства.

2.2. Аспіранти і докторанти зобов'язані виконувати всі обов'язки здобувачів вищої освіти, визначені Законом України "Про вищу освіту". З метою забезпечення належного проведення наукових досліджень аспіранти і докторанти також зобов'язані:

- дотримуватися морально-етичних норм і стандартів поведінки дослідників у відповідній галузі (професії), встановлених університетом;
- виконувати індивідуальний план наукової роботи та індивідуальний навчальний план, систематично звітувати про хід їх виконання на засіданні кафедри та вченої ради факультету;
- захистити в установленій строк свої наукові досягнення у вигляді дисертації (для аспірантів) та у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або за сукупністю опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях статей (для докторантів) у спеціалізованій вченій раді.

2.3. Покладення університетом на аспіранта чи докторанта обов'язків, не пов'язаних з виконанням відповідної освітньо-наукової (наукової) програми та підготовкою дисертації (монографії, статей), забороняється.

2.4. Аспіранти і докторанти мають право брати участь у конкурсах на отримання грантової підтримки наукових досліджень та стипендій, заснованих на честь видатних діячів науки, освіти, культури, громадських діячів, а також заснованих Президентом України, Кабінетом Міністрів України, державними чи недержавними органами, підприємствами, установами чи організаціями.

3. Порядок та умови вступу до аспірантури і докторантури

Вступ до аспірантури та докторантури здійснюється на конкурсній основі відповідно до цього Порядку, Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти, затверджених МОН України та правил прийому до КНТЕУ.

Правила прийому до аспірантури та докторантури (додаток до Правил прийому на

навчання до КНТЕУ) затверджуються вченою радою університету на основі Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти і відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (зі змінами) та в установлені строки оприлюднюються на офіційному веб-сайті КНТЕУ. Правила прийому до університету діють протягом відповідного календарного року.

Підготовка в аспірантурі чи докторантурі передбачає виконання особою відповідної освітньо-наукової або наукової програми за певною спеціальністю та проведення власного наукового дослідження. Невід'ємною складовою освітньо-наукової програми аспірантури та наукової програми докторантури є підготовка та публікація наукових статей.

Аспіранти і докторанти проводять наукові дослідження згідно з індивідуальним планом наукової роботи, в якому визначаються зміст, строки виконання та обсяг наукових робіт, а також запланований строк захисту дисертації протягом строку підготовки в аспірантурі та докторантурі.

Індивідуальний план наукової роботи погоджується здобувачем з його науковим керівником (консультантом) та затверджується вченою радою університету протягом двох місяців з дня зарахування аспіранта або докторанта до університету. Індивідуальний план наукової роботи є обов'язковим до виконання здобувачем відповідного ступеня і використовується для оцінювання успішності запланованої наукової роботи.

Порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством, може бути підставою для ухвалення вченою радою університету рішення про відрахування аспіранта або докторанта.

Підготовка в аспірантурі та докторантурі завершується захистом наукових досягнень аспіранта або докторанта у спеціалізованій вченій раді. Здобувачі мають право на вибір спеціалізованої вченої ради.

Аспірант або докторант, який захистився до закінчення строку підготовки в аспірантурі або докторантурі, має право за власним вибором:

- отримати одноразову виплату в сумі залишку стипендії, передбаченої у бюджеті університету на відповідний календарний рік, та за власною заявою бути відрахованим з аспірантури або докторантури;

- отримати за власною заявою оплачувану академічну відпустку на строк, що залишився до завершення нормативного строку підготовки в аспірантурі або докторантурі.

Якщо аспірант захистив дисертацію на другому чи третьому році підготовки в аспірантурі та був обраний за конкурсом на відповідну посаду наукового (науково-педагогічного) працівника в КНТЕУ, то загальна сума залишку стипендії нараховується йому як щомісячна надбавка до заробітної плати.

3.1. Порядок та умови вступу до аспірантури

3.1.1. Основною формою підготовки здобувачів ступеня доктора філософії на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти є аспірантура.

3.1.2. До аспірантури на конкурсній основі приймаються особи, які здобули вищу освіту ступеня магістра (освітньо-кваліфікаційний рівень «спеціаліста»). До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з правилами прийому, а саме:

- Заява.
- Анкета.
- Копія документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».

- Копія ідентифікаційного коду.
- Копія диплома магістра (або спеціаліста) із зазначенням здобутої спеціальності та Додатка до диплому. Особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, подають копію диплома, його переклад, завірений в установленому порядку та свідоцтво про його визнання

відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 05 травня 2015 року № 504 «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 травня 2015 року за № 614/27059.

- Копія військово-облікового документа – для військовозобов'язаних (крім випадків, передбачених законодавством).
- Рекомендація вченої ради факультету закладу вищої освіти щодо вступу до аспірантури (за наявності).
- Медична довідка про стан здоров'я за формою 086/о.
- Фотокартка 3x4.
- Копія трудової книжки, завірена печаткою відділу кадрів за місцем роботи.
- Автобіографія.
- Список опублікованих праць, винаходів або дослідницька пропозиція.

Вступники, які проживають на тимчасово окупованій території України або переселилися з неї після 01 січня 2021 року, а також вступники, які проживають на територіях, де органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, подають документи з урахуванням особливостей, передбачених наказами МОН України від 24 травня 2016 року № 560; від 21 червня 2016 року № 697 відповідно.

У разі відсутності з об'єктивних причин документа про здобутий освітній ступінь (освітньо-кваліфікаційний рівень) може подаватись довідка державного підприємства «Інфоресурс» про його здобуття, у тому числі без подання додатка до документа про здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень.

Під час подання заяви вступник пред'являє особисто:

- документ (один з документів), що посвідчує особу, передбачений Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство, посвідчують особу чи її спеціальний статус»;
- військово-обліковий документ – для військовозобов'язаних (крім випадків, передбачених законодавством);
- документ державного зразка (оригінал) про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень, на основі якого здійснюється вступ, і додаток до нього.

Копії документів, окрім документа, що посвідчує особу, військового квитка (посвідчення про приписку) засвідчує за оригіналами приймальна комісія університету. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

Трудова книжка із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку зі вступом на очну (денну) форму навчання в аспірантуру подається аспірантом особисто після його зарахування.

До вступних випробувань допускаються особи, які вчасно подали всі необхідні для вступу документи згідно з цими правилами прийому.

Рішення про допуск до вступних іспитів до аспірантури приймається приймальною комісією університету з урахуванням рішення кафедри, розгляду поданих наукових праць, дослідницької пропозиції, про що особа, яка вступає до аспірантури повідомляється у тижневий термін.

Приймальна комісія може відмовити особі в допуску до проходження вступних випробувань до аспірантури виключно у зв'язку з неподанням в установлений строк документів, визначених правилами прийому.

Особам, які за рішенням приймальної комісії допущені до складання вступних іспитів до аспірантури, для підготовки та складання вступних іспитів надається додаткова оплачувана відпустка за місцем роботи.

3.1.3. Відповідно до пункту 11 статті 44 Закону України «Про вищу освіту» та Постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 р. № 261 «Порядок підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (зі змінами) на основі освітнього ступеня «магістр» / освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії здійснюється за результатами наступних вступних іспитів:

- зі спеціальності (в обсязі програми рівня вищої освіти магістра з відповідної спеціальності);

- з іноземної мови (англійської, німецької або французької) в обсязі, який відповідає не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня. Вступник, який підтвердив свій рівень знання англійської мови дійсним сертифікатом тестів TOEFL або International English Language Testing System або сертифікатом Cambridge English Language Assessment (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня); німецької мови – дійсним сертифікатом TestDaF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня); французької мови – дійсним сертифікатом тесту DELF або DALF (не нижче рівня B2 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти або аналогічного рівня), звільняється від складення вступного іспиту з іноземної мови. Під час визначення результатів конкурсу зазначені сертифікати порівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом.

Особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в їх дипломі магістра (спеціаліста), можуть бути призначені додаткові вступні випробування.

Оцінювання вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови здійснюється за 100-бальною шкалою. Конкурсний бал обчислюється шляхом додавання балів вступних іспитів зі спеціальності та іноземної мови.

Форма проведення вступних іспитів:

- зі спеціальності – проводиться у формі письмового іспиту;
- з іноземної мови – проводиться у формі письмового тестування.

Програми вступних випробувань розробляються і затверджуються університетом не пізніше ніж за три місяці до початку прийому документів.

Програми вступних випробувань оприлюднюються на веб-сайті університету та в приймальній комісії.

Під час проведення вступних іспитів не допускається користування електронними приладами, підручниками, навчальними посібниками та іншими сторонніми матеріалами. У разі використання вступником під час вступного випробування сторонніх джерел інформації він відсторонюється від участі у випробуванні, про що предметною комісією складається акт.

Вступники, які без поважних причин не з'явилися на вступні іспити у зазначений розкладом час, а також ті, знання яких було оцінено балами нижче встановленого мінімального значення (нижче 60 балів), а також особи, які забрали документи після дати закінчення прийому документів, до участі в наступних вступних випробуваннях не допускаються.

Перескладання вступних випробувань не допускається. Результати вступних випробувань до аспірантури дійсні для вступу до університету протягом одного календарного року.

Апеляції на результати вступних випробувань розглядає апеляційна комісія університету, склад та порядок роботи якої затверджуються наказом ректора.

3.1.4. Вступні випробування до аспірантури проводяться предметними комісіями, до складу яких входить, як правило, три-п'ять осіб, які призначаються наказом ректора.

3.1.5. До складу предметних комісій включаються доктори філософії (кандидати наук) та доктори наук, які проводять наукові дослідження за відповідною спеціальністю та відповідають за виконання відповідної освітньо-наукової програми.

До складу предметних комісій можуть бути призначені також представники наукових установ, з якими укладено договори про ведення спільної наукової діяльності та/або про спільне керівництво дослідженнями аспірантів, та/або про спільне виконання освітньо-наукової програми або з якими здійснюється підготовка докторів філософії за спільною освітньо-науковою програмою, узгодженою між університетом і науковою установою.

До складу предметної комісії з іноземної мови можуть включатися також особи, які не мають наукового ступеня і вченого звання, але вільно володіють відповідною іноземною мовою і за рішенням вченої ради можуть кваліфіковано оцінити рівень знання відповідної мови

вступником.

3.1.6. За результатами проведення вступних випробувань до аспірантури приймальна комісія приймає рішення щодо кожного вступника за процедурою, визначеною правилами прийому до університету.

Рішення приймальної комісії про зарахування до аспірантури затверджується наказом ректора, який оприлюднюється в установленому порядку.

3.1.7. Аспіранту одночасно з його зарахуванням відповідним наказом ректора призначається науковий керівник з числа наукових або науково-педагогічних працівників з науковим ступенем.

Науковий керівник аспіранта здійснює наукове керівництво роботою над дисертацією, надає консультації щодо змісту і методології наукових досліджень аспіранта, контролює виконання індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану аспіранта і відповідає перед вченою радою університету за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво, як правило, не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, включаючи тих, що здобувають науковий ступінь доктора наук.

Науковий керівник, який має ступінь доктора філософії (кандидата наук), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями, як правило, не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада університету з урахуванням потреб аспіранта та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду університету.

Рішенням вченої ради аспіранту може бути призначено два наукових керівники з відповідним розподілом годин навчального навантаження та обов'язків між ними.

3.1.8. Про надання дозволу докторам філософії (кандидатам наук) здійснювати наукове керівництво здобувачами вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні приймає рішення вчена рада університету за пропозиціями від вчених рад факультетів (лише тим кафедрам, де середня завантаженість доктора наук становить не менше 3 (5) докторантів, аспірантів, здобувачів).

Критеріями для надання наукового керівництва є:

- наукові праці (не менше десяти) (є автором або співавтором), опубліковані після захисту дисертації у вітчизняних та/або іноземних (міжнародних) рецензованих фахових виданнях, з яких не менше трьох публікацій у періодичних виданнях, включених до наукометричних баз Scopus або Web of Science та інші;

- керівництво науково-дослідною роботою або участь у їх виконанні.

Вчена рада університету своїм рішенням надає дозвіл докторам філософії (кандидатам наук) керувати аспірантами та здобувачами на термін 5 років.

Після закінчення терміну дозволу на наукове керівництво вчені ради факультетів розглядають питання про ефективність роботи наукових керівників – та подають свої пропозиції до вченої ради університету про його продовження.

Дозвіл на наукове керівництво продовжується на наступні 5 років, якщо не менше 50% випускників аспірантури, якими здійснювалось керівництво, вчасно захистили дисертацію або подали її до спеціалізованої вченої ради. Вчена рада університету має право призупинити дозвіл на участь у підготовці науково-педагогічних кадрів, якщо науковий керівник не забезпечує своєчасну та якісну підготовку аспірантів і здобувачів.

3.1.9. Рішення про зміну наукового керівника, як виняток, приймається вченою радою університету на підставі заяви аспіранта, рішень кафедри та вченої ради факультету.

4. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

4.1. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі

здійснюється за освітньо-науковою програмою та навчальним планом, що затверджуються вченою радою університету для кожної спеціальності.

Протягом строку навчання в аспірантурі аспірант зобов'язаний виконати всі вимоги освітньо-наукової програми, зокрема здобути теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, оволодіти методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провести власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення, та захистити дисертацію.

4.2. Освітньо-наукова програма та навчальний план аспірантури складаються з освітньої та наукової складових.

Навчальний план аспірантури повинен містити інформацію про перелік та обсяг навчальних дисциплін (30-60 кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – ЄКТС), послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Освітньо-наукова програма та навчальний план підготовки здобувачів ступеня вищої освіти доктор філософії є основою для формування аспірантом індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи, які погоджуються з науковим керівником та затверджуються вченою радою університету протягом двох місяців з дня зарахування особи до аспірантури.

Тема дисертаційної роботи аспіранта після обговорення на засіданні кафедри та вченої ради факультету, ухвалення Науковою експертною радою університету, затверджується вченою радою університету не пізніше двох місяців після зарахування його до аспірантури.

Уточнення (як виняток – зміна) теми відбувається за обґрунтованим поданням кафедри, вченої ради факультету, ухвалою Наукової експертної ради та рішенням вченої ради університету.

Зміна спеціальності (у межах галузі знань), за якою виконується дисертаційна робота, відбувається (як виняток) за наказом ректора, на підставі аргументованого подання кафедри, рекомендації вченої ради факультету, ухваленою Науковою експертною радою та затвердженою вченою радою університету.

4.3. Індивідуальний навчальний план аспіранта повинен містити перелік дисциплін за вибором аспіранта в обсязі, що становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС. При цьому аспіранти мають право вибирати навчальні дисципліни, що пропонуються для інших рівнів вищої освіти і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження, за погодженням із своїм науковим керівником, завідувачем кафедри та деканом відповідного факультету.

Засвоєння аспірантами навчальних дисциплін відбувається на базі університету, а також в рамках реалізації права на академічну мобільність – на базі інших закладів вищої освіти (наукових установ).

Аспірант має право змінювати свій індивідуальний навчальний план за погодженням із своїм науковим керівником у порядку, який затверджується вченою радою.

Усі аспіранти незалежно від форми навчання зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені індивідуальним навчальним планом аспіранта та освітньо-науковою програмою аспірантури.

4.4. Освітньо-наукова програма аспірантури має включати не менше чотирьох складових, що передбачають набуття аспірантом таких компетентностей відповідно до Національної рамки кваліфікацій:

- здобуття глибинних знань із спеціальності (групи спеціальностей), за якою (якими) аспірант проводить дослідження, зокрема засвоєння основних концепцій, розуміння теоретичних і практичних проблем, історії розвитку та сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як 12 кредитів ЄКТС);

- оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного

кругозору (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить чотири-шість кредитів ЄКТС);

- набуття універсальних навичок дослідника, зокрема усної та письмової презентації результатів власного наукового дослідження українською мовою, застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організації та проведення навчальних занять, управління науковими проектами та/або складення пропозицій щодо фінансування наукових досліджень, реєстрації прав інтелектуальної власності (орієнтовний обсяг такої освітньої складової становить не менш як шість кредитів ЄКТС);

- здобуття мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи іноземною мовою (англійською або іншою відповідно до специфіки спеціальності) в усній та письмовій формі, а також для повного розуміння іншомовних наукових текстів з відповідної спеціальності (рекомендований обсяг такої навчальної складової становить шість-вісім кредитів ЄКТС).

4.5. Аспірант, який підтвердив рівень свого знання іноземної мови, зокрема англійської, дійсним сертифікатом тестів TOEFL, або International English Language Testing System, або сертифікатом Cambridge English Language Assessment, на рівні C1 Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти, має право:

- на зарахування відповідних кредитів, передбачених освітньо-науковою програмою аспірантури, як таких, що виконані у повному обсязі;

- на використання обсягу навчального навантаження, передбаченого для набуття мовних компетентностей, для здобуття інших компетентностей (за погодженням з науковим керівником).

4.6. Вчена рада університету має право прийняти рішення про визнання набутих аспірантом в інших закладах вищої освіти (наукових установах) компетентностей з однієї чи декількох навчальних дисциплін (зарахувати кредити ЄКТС), обов'язкове здобуття яких передбачено освітньо-науковою програмою аспірантури.

4.7. Наукова складова освітньо-наукової програми передбачає проведення власного наукового дослідження під керівництвом одного або двох наукових керівників та оформлення його результатів у вигляді дисертації.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії є самостійним розгорнутим дослідженням, що пропонує розв'язання актуального наукового завдання в певній галузі знань або на межі кількох галузей, результати якого становлять оригінальний внесок у суму знань відповідної галузі (галузей) та оприлюднені у відповідних публікаціях.

Наукова складова освітньо-наукової програми оформляється у вигляді індивідуального плану наукової роботи аспіранта і є невід'ємною частиною навчального плану аспірантури.

Атестація здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії здійснюється постійно діючою або спеціалізованою вченою радою, утвореною для проведення разового захисту, на підставі публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації.

Стан готовності дисертації аспіранта до захисту визначається науковим керівником (або консенсусним рішенням двох керівників).

Обов'язковою умовою допуску до захисту є успішне виконання аспірантом його індивідуального навчального плану та індивідуального плану наукової роботи.

Здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії захищають дисертації, як правило, у постійно діючій спеціалізованій вченій раді з відповідної спеціальності, яка функціонує в університеті. Вчена рада університету має право подати до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти документи для акредитації спеціалізованої вченої ради, утвореної для проведення разового захисту, або звернутися з відповідним клопотанням до іншого вищого навчального закладу (наукової установи), де функціонує постійно діюча спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності.

4.8. Підготовка здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за державним замовленням здійснюється виключно в аспірантурі заочною (денною, вечірньою) формою навчання.

4.9. Державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора

філософії в аспірантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами. До участі в конкурсі на розміщення державного замовлення допускаються лише заклади вищої освіти та наукові установи, які на момент проведення конкурсу мають ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

4.10. Кількість аспірантів, підготовка яких здійснюється поза державним замовленням, та вартість такої підготовки визначаються вченою радою університету з урахуванням ліцензійного обсягу, зазначеного в ліцензії університету, за якою він провадить освітню діяльність на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, та можливостей забезпечення кваліфікованого наукового керівництва та задоволення освітніх потреб аспірантів за відповідною спеціальністю.

5. Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою

5.1. Особи, які професійно провадять наукову, науково-технічну або науково-педагогічну діяльність, мають право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою без переривання трудової діяльності або під час перебування у творчій відпустці.

Такі особи прикріплюються строком до п'яти років до університету, в разі наявності ліцензії на провадження освітньої діяльності на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти за відповідною спеціальністю.

Здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою передбачає повне та успішне виконання відповідної освітньо-наукової програми та навчального плану аспірантури згідно із затвердженими в установленому порядку індивідуальним навчальним планом та індивідуальним планом наукової роботи прикріпленої особи та публічний захист дисертації у спеціалізованій вченій раді.

5.2. Навчання на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти осіб, які прикріплені до університету для реалізації свого права на здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, а також їх наукове керівництво здійснюється за кошти університету.

На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією однієї прикріпленої особи науковому керівникові відводиться щороку 25 академічних годин навчального навантаження. Вчена рада університету з урахуванням потреб прикріпленої особи та ефективності роботи наукового керівника з підготовки докторів філософії може відвести більшу кількість годин навчального навантаження керівникові з їх оплатою за рахунок коштів спеціального фонду університету.

Особи, прикріплені до університету з метою здобуття вищої освіти ступеня доктора філософії поза аспірантурою, мають всі права і обов'язки, визначені у другому розділі цього Порядку.

5.3. У разі звільнення з роботи особа втрачає право здобувати вищу освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою в університеті та має право:

- продовжити свою підготовку для здобуття ступеня доктора філософії поза аспірантурою у закладі вищої освіти (науковій установі), до якого особа зарахована на посаду науково-педагогічного чи наукового працівника (за умови прийняття відповідного рішення таким закладом вищої освіти (науковою установою));

- вступити до аспірантури університету для здобуття відповідного ступеня за очною (денною, вечірньою) або заочною (дистанційною) формою навчання і зарахування їй відповідних кредитів ЄКТС, здобутих поза аспірантурою.

6. Підготовка здобувачів ступеня доктора наук у докторантурі

6.1. З метою завершення роботи над науковими дослідженнями та оформлення їх результатів та/або для підготовки публікацій до захисту для здобуття ступеня доктора наук особа має право вступити до докторантури університету.

Протягом строку перебування в докторантурі докторант зобов'язаний захистити результати своїх наукових досягнень у вигляді дисертації, або опублікованої монографії, або наукової доповіді за сукупністю статей, опублікованих у вітчизняних і міжнародних рецензованих фахових виданнях,

перелік яких затверджується МОН, у спеціалізованій вченій раді.

Здобувач ступеня доктора наук у дисертації (монографії, сукупності наукових робіт) повинен представити узагальнення самостійних досліджень стосовно актуальної наукової проблеми (групи проблем) у межах однієї або кількох галузей знань, результати яких забезпечують розв'язання важливої теоретичної або прикладної проблеми, мають загальнонаціональне або світове значення, є достовірними та пройшли широку апробацію.

Перебування в докторантурі не є обов'язковою умовою для подання наукових досягнень до спеціалізованої вченої ради та подальшого їх публічного захисту для здобуття ступеня доктора наук.

6.2. Прийом до докторантури або надання творчої відпустки здійснюється з урахуванням наукових, науково-технічних досягнень за обраною спеціальністю відповідно до встановлених вимог.

До докторантури приймаються особи, які мають ступінь доктора філософії (кандидат наук), наукові здобутки та опубліковані праці з обраної спеціальності (зокрема публікації у міжнародних реферованих журналах, індексованих у наукометричних базах, згідно з вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені) і які мають наукові результати, що потребують завершення або оформлення у вигляді дисертації, монографії чи наукової доповіді за сукупністю статей.

6.3. Для вступу до докторантури вступник не менше ніж за два місяці до вступу подає кафедрі, розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведених досліджень до захисту. Протягом місяця з дня надходження документів від усіх вступників кафедра заслуховує їх наукові доповіді і шляхом голосування визначає можливість зарахування кожного вступника до докторантури та подає висновки на розгляд вченої ради факультету та університету.

Перелік та строк подання документів, необхідних для вступу до докторантури визначається в правилах прийому до університету.

Перелік документів повинен включати:

- Заява.
- Анкета.
- Копія військово-облікового документа – для військовозобов'язаних (крім випадків, передбачених законодавством).
- Копія документа (одного з документів), що посвідчує особу, передбаченого Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус».
- Копія ідентифікаційного коду.
- Витяг з протоколу вченої ради університету про затвердження теми та розгорнуту пропозицію, в якій міститься план дослідницької роботи та/або інформація про обсяг наукової роботи, необхідної для підготовки результатів проведення досліджень до захисту.
- Список опублікованих наукових праць і винаходів з обраної спеціальності за відповідною формою.
- Письмова характеристика наукової діяльності вступника, складена доктором наук, який є штатним науково-педагогічним або науковим працівником університету, із згодою бути науковим консультантом в разі його вступу до докторантури.
- Копія диплома про закінчення закладу вищої освіти із зазначенням одержаної кваліфікації спеціаліста або магістра (особи, які здобули відповідну освіту за кордоном – копію нострифікованого диплому) з копією витягу із залікової відомості (додаток до диплому). Особи, які здобули відповідну освіту за кордоном, подають копію диплома, його переклад, завірений в установленому порядку та свідоцтво про його визнання відповідно до наказу Міністерства освіти і науки від 05 травня 2015 року № 504 «Деякі питання визнання в Україні іноземних документів про освіту», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27 травня 2015 року за № 614/27059.
- Копія диплома про присудження наукового ступеня доктора філософії (кандидата

наук). Особи, які здобули відповідну освіту за кордоном подають диплом, його переклад, завірений в установленому порядку та свідоцтво про його визнання.

- Витяг з протоколу засідання кафедри, ради факультету про рекомендацію щодо зарахування до докторантури університету.

- Рішення Вченої ради закладу вищої освіти (наукової установи) про рекомендацію щодо зарахування до докторантури.

- Фотокартка 3x4.

- Копія трудової книжки, завірена печаткою відділу кадрів за місцем роботи.

- Автобіографія.

- Медична довідка за формою 086/о.

Крім того, вступники мають право подавати додаткові документи, які характеризують їх наукові здобутки:

- копію атестату про присвоєння вченого звання доцента (професора, старшого наукового співробітника);

- відгук про наукову діяльність з місця роботи, засвідчену керівником установи.

Під час подання заяви особа, яка вступає до докторантури пред'являє особисто:

- документ (один з документів), що посвідчує особу, передбачений Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство, посвідчують особу чи її спеціальний статус» ;

- військово-обліковий документ – для військовозобов'язаних (крім випадків, передбачених законодавством);

- документ державного зразка (оригінал) про раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень;

- диплом про присудження наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук).

Копії документів, окрім документа, що посвідчує особу, військового квитка (посвідчення про приписку) засвідчує за оригіналами приймальна комісія університету. Копії документів без пред'явлення оригіналів не приймаються.

Трудова книжка із записом про звільнення з останнього місця роботи у зв'язку із вступом до докторантури подається докторантом особисто після зарахування до докторантури.

Особа, яка подає для вступу до докторантури диплом, що виданий іноземним закладом вищої освіти, допускається до вступу нарівні з іншими вступниками. У разі позитивного рішення вченої ради університету щодо зарахування такого вступника до докторантури вчена рада університету одночасно приймає рішення про визнання його диплома. У разі відмови вчена рада надає вступнику обґрунтоване пояснення причин такої відмови.

6.4. Вчена рада університету в місячний термін розглядає висновки кафедри, вченої ради факультету щодо кожного вступника і приймає рішення про його зарахування до докторантури та відповідно до наданої характеристики наукової діяльності вступника призначає докторанту наукового консультанта з числа штатних науково-педагогічних або наукових працівників університету із ступенем доктора наук з відповідної спеціальності.

Рішення вченої ради університету затверджується і оформляється наказом ректора.

На здійснення наукового консультування відводиться щороку 50 академічних годин навантаження на одного докторанта. Науковий консультант може здійснювати підготовку лише одного докторанта.

6.5. Державне замовлення на підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук в докторантурі за спеціальностями розподіляється на конкурсній основі між закладами вищої освіти та науковими установами, у яких діють спеціалізовані вчені ради з відповідних спеціальностей.

Інформація про розподіл державного замовлення оприлюднюється на офіційному веб-сайті МОН та веб-сайтах закладів вищої освіти (наукових установ), що отримали державне замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора наук.

Атестація докторанта здійснюється постійно діючою спеціалізованою вченою радою з відповідної спеціальності, яка функціонує в університеті, до якого зарахований докторант. Якщо в університеті, до якого зарахований докторант, не функціонує спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності, атестацію докторанта може здійснювати постійно діюча

спеціалізована вчена рада з відповідної спеціальності іншого закладу вищої освіти (наукової установи) за клопотанням університету, що здійснював підготовку здобувача вищої освіти ступеня доктора наук, або за заявою докторанта.

7. Відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення аспірантів, докторантів

7.1. Підставами для відрахування здобувачів вищої освіти є:

- 1) завершення навчання за відповідною освітньо-науковою (науковою) програмою;
- 2) власне бажання;
- 3) переведення до іншого закладу вищої освіти;
- 4) невиконання навчального плану (для здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії);
- 5) порушення строків виконання індивідуального плану наукової роботи без поважних причин, передбачених законодавством;
- 6) порушення умов договору (контракту), укладеного між університетом та особою, яка навчається, або фізичною (юридичною) особою, яка оплачує таке навчання;
- 7) не поновлення після завершення академічної відпустки;
- 8) порушення Статуту КНТЕУ, Правил внутрішнього розпорядку, невиконання рішень постанови вченої ради КНТЕУ та конференції трудового колективу, розпоряджень, наказів ректора;
- 9) інші випадки, передбачені законом.

Здобувач вищої освіти, який був зарахований до аспірантури або докторантури за рахунок видатків державного бюджету (за державним замовленням) або за рахунок видатків місцевих бюджетів (регіональне замовлення) і відрахований з підстав, визначених пунктами 2-9, відшкодовує вартість навчання та отримані стипендії.

7.2. Здобувачі вищої освіти можуть переривати навчання (з наданням академічної відпустки) у зв'язку із обставинами, які унеможливають виконання індивідуального плану роботи:

- за станом здоров'я;
- перебування у відпустці у зв'язку з вагітністю та пологами, доглядом за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
- призовом на строкову військову службу у разі втрати права на відстрочку від неї;
- сімейними обставинами;
- навчанням чи стажуванням в освітніх і наукових установах (у тому числі іноземних держав).

7.3. Загальний термін переривання у навчанні у зв'язку з хворобою не може перевищувати один рік.

Здобувачам вищої освіти, призваним на військову службу у зв'язку з оголошенням мобілізації, гарантується збереження місця навчання та стипендії.

Здобувачам вищої освіти, які реалізують право на академічну мобільність, протягом навчання, стажування чи здійснення наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами гарантується збереження місця навчання та виплата стипендії відповідно до положення про порядок реалізації права на академічну мобільність. Такі особи не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти.

7.4. Для оформлення академічної відпустки аспірант/докторант не пізніше ніж за п'ятнадцять днів до початку бажаного терміну переривання подає на ім'я ректора заяву, погоджену з науковим керівником (консультантом), завідувачем кафедри та деканом. До заяви повинні додаватися документи, які підтверджують обґрунтованість причини переривання (офіційне запрошення на стажування, підтвердження отримання гранту, лікарняні листи, довідка ЛКК, свідоцтво про народження дитини тощо).

7.5. Переривання та продовження навчання в аспірантурі/перебування у докторантурі оформлюється відповідним наказом. Період переривання не включається до терміну навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі. Стипендія на період переривання навчання не сплачується.

7.6. У випадку, якщо аспірант/докторант після закінчення терміну академічної відпустки не поновив свій статус, тобто не зареєструвався у відділі аспірантури і докторантури протягом

десяти днів, то він/вона підлягає відрахуванню з останнього дня переривання навчання в аспірантурі або перебування у докторантурі, зазначеного у наказі.